

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér.
Többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Elemi iskolánk szegényei.

Krisztus születése örömnepének közeledtével a nemeskeblű emberiség, az Isten-ember iránti tiszteletét legméltóbban a jótékonyág gyakorlásával szokta kifejezni.

Mennyi éhező és fázó szegény könyveit törli le ilyenkor a jó szívek megnyilatkozása; önbizalmat és új életkedvet nyújtva szűkölködő reményvesztetteknek.

Jótékony nőegyesületünk is e nemes cselekedetet, a szegények felségélyezését állandóan gyakorolva, a jelen évben is ilyen irányu szándékát ohajtja megvalósítani, micéliből felkérte két agilis tagját, venné számba a helybeli községi iskolába járó azon szegény tanulókat, kik a segítségre valóban rá vannak szorulva. A bizottság megbízatásában eljárva, megdöbbenve szemlélte azon sápadt képű 63 gyermek nyomoruságát, kiket a tanítótestület segélyezésre ajánlott. Segélyezésre, mentől előbbi felkarolásra ajánlotta tanítótestületünk az iskola növendékeinek egészen egy negyedrészt, mely kis csapat minden egyes tagjának nemcsak ruházata teljesen fogyatékos, de táplálkozása is annyira hiányos, hogy az éhségtől és nélkülözéstől sápadt arcok szánalomra keltenék a legelfásultabb szívet is.

A kötelességét hiven teljesítő bizottság nemes munkáját bevégezve, szomoru tapasztalatok szerzése után mély sajnálatát kifejezve azzal a kijelentéssel távozott: valószínű, hogy ezen segélyre szorultak

nagy számának még felét sem tudja a nőegyesület jótékonyágával felkarolni, mivel még igen sokan veszik igénybe anyagi erejét.

A reményében tehát csalatkozni kénytelen, ama 30 növendékünknek ruházattal való felségélyezése érdekében fordulok mély alázattal, kérő szóval, városunk tehetségtel, mélyen tisztelt közönségéhez, *kegyeskedjék levelet férfitruha darabokat, ezen szegény növendékeink részére való átalakítás céljából, adományozni, s ezen, esetleg más természetű adományokat is, özv. Kassay Endréné nőegyleti jegyző öngyűségéhez juttatni.*

Bár a reménység teljes mértékben táplál, hogy a jótékony nőegyesület és nagyközönségünk kegyes jóakarátának megnyilvánulásával, növendékeink nyomorusága ez évben enyhítve lesz, mégis aggodó tekintettel szemlélem e szegény nélkülözöket, ha vajjon jövőben lesz-e aki a nyomoruságos állapotokon könyörüljön és ruházattal idejekorán ellátva, lehetővé tegye, hogy szívök nemesítése, lelkek művelése céljából, az iskolát rendszeren látogathassák.

Ugy vélem, hogy e kérdés végleges megoldását csakis városunk anyagi ügyeit és a lakosság érdekeit szíven viselő képviselőtestületünkől remélhetjük.

Mély hálára kötelező, üdvös intézkedése képviselőtestületünknek ama régebbi határozata is, melylyel a községi iskolai oktatást teljesen ingyenessé tette. A megkezdett nemes emberbaráti helyes intézke-

dés mellé méltóképen soraköznék másodikkal azon ténye, ha a városi szegény tanulóknak ruházattal való felségélyezése céljából évenként 600—800 koronát felvenne a költségvetésbe, mely összegből már az őszi idő alatt el lehetne látni minden segélyre szorult tanulót a legszükségesebb meleg ruházattal, tankönyvvel és taneszközökkel.

De még tovább fűzöm gondolataimat. Miután községi iskolánk átalakulás és szervezés előtt áll, időszerűnek tartom felszínre hozni épen ezen alkalommal azon javaslatot, hogy az új iskola épület emelése alkalmával, gondoskodás történjék arról, hogy azon szegény tanulók, kiknek senkijük sincs napközben otthon, az iskolában szervezett napközi otthonban menedéket találjanak, E napközi otthont az épület emeleti helyiségében lehetne igen jól elhelyezni, összekötve egyik tanító vezetése mellett a kézi munkára való neveléssel, a kézügyesítő munkák játékszerű bevezetésével.

Igy nemcsak állandó és nemes foglalkozásra, hasznos munkálkodásra szoktatjuk és neveljük azon ifju csapatot, a mely a szülői felügyelet hiánya miatt most az iskolán kívüli időben a városban szana-széjjel csatangol, de a gyötrő éhségöket is enyhíteni módunkban állana, miáltal egy megelégedett, kötelességtudó, derék ifjuságot adhatnánk társadalmunknak.

Sajnos, hogy jelenleg e jobb sorsra érdemes ifjuság köréből igen sok a korán kezdett nélkülözés, munkátlanság és csavar-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

V á l a s z.

Levél-törödédek.

— A „Székely-Udvarhely” eredeti tárcája. —

Nagyságos Asszonyom!

Bizony unalmas ilyenkor falun az élet. Őles már a hó és a dermesztő süköi széltől nem véd meg semmiféle bunda. Ilyenkor bizony senkinek sincs kedve látogatába járni. Az urak még csak összeverődnek néha friss hó hullása után, hogy napestig kergessék a szegény nyulak nyomát és az Ön kedves férje — nagyságos Asszonyom — bizonyára nem mulaszt el egyetlen alkalmat sem. A hölgyek aztán egyedül maradnak és a vídáman lobogó tűz mellett is végigfut tagjaikon a borzongás, ha a dermesztő északi szél üvöltését hallják. Dehogymozdulnak ki a jó meleg szobából! Ugyancsak jó dolga van annak, aki ilyenkor nincs egyedül. De Ön nagyságos Asszonyom egyedül van Kétségbeejtően egyedül. A férje, mióta esik a hó, egész napokon át a mezőket s a ciherest járja és ha este későn hazakerül, nagyon fáradt és vadász-históriákat mesél — amik ugyebár már felette unalmasak?

Az a két-három ur — a férje vadász-cimborái — inkább csak a vadászat és egy kis pityázás kedvéért jár fel a faluból Önökhöz és — bo-

csánat — sokkal kedvesebb nekik a kopócsaholás, amely csengően verődik vissza a fekete, néma erdőszélről, mint az ön édesen, ezüstösen csengő hangja, és sokkal önzőbbek, hogysem abban fáradnának, hogy egy szép asszonyt hódolattal mutattassanak.

Mikor Ön reggel felnyitja gyönyörű szemeit, a férje már messze jár a kopók nyomán. Unottan, lassan öltözködik, hogy azzal is inkább teljék az idő. Végre is elkészül, és miután keskeny fehér kezecskéit egészen a rózsás körmei hegyéig végigvizsgálva semmi kifogásolni valót sem talál, egy kissé felcsap természetimádónak és öt percig gyönyörködik az ablak jégvirágaiban.

A következő öt percben már szamaritánus és egy csinos kis ásitás kíséretében sajnálja az udvaron didergő verebeket. Ám ez sem tarthat örökké. Az a banális piroskötésű regény ott fekszik az egyik asztalkán. Már előre is ásitva veszi a kezébe és unottan olvas néhány sort. Keze a könyvvel együtt lassan lehanyatlik, szép fejét hátranyugtja a pamlag párnájára és a menyezet festett cirádái közül kihalsz egy régi, elfeledett és immár megkopott emléket. Egy pillanatra lehunyja szemeit és mosolyog. Aztán ledobja a könyvet, kacér kis zöld fényű íróasztalához megy és ír. Levelet ír, mely nagyon is vakmerően így kezdődik: Unatkozom...

— Ez a levélke kezembem van nagyságos

Asszonyom. A boritékra az én nevem van felírva és még sem hozzám beszélnek a sorok, mert immár nem vagyok az, ki réges-régen ugyanezeket a vonásokat lázas ajkakkal csókolta végig. Nem látom többé a papír fölé hajló édes fejcséket, az én bálványomét, aki az enyém; egy unatkozó idegen szép asszonyt látok csupán.

Nagyságos asszonyom! én nem fogok elmenni arra a helyre. Nem fogunk mi ott találkozni és nem újíthatjuk fel a multat. Nem találkozunk sem ott, sem más helyen, mert a multat, az eltelt időt többé visszahozni nem lehet. Halvány, szintelen és kontár másolata volna ez csupán az elsőnek, az édesnek.

Ne írjon hozzám több levelet! Hagyja meg nekem az én mesevilágomat, az én első szerelmem történetét abban a csillogó, mámorító környezetben, a melylyel azt a huszadik év rajongó képzelődése körülvette. Egyszer vagyunk husz évesek és soha többé! Ezt az emléket, az első szerelem féktelen, törvényt nem ismerő édes örültségét tisztán akarom a magam számára megőrizni. Ne írjon több levelet nagyságos Asszonyom!...

Másolta:

Gamma.

gás megszokása a bünfészek állandó alakjává, a börtönök rendes lakójává lesz.

Ha számba vesszük e szárandó ártatlan kisdedeket, 1000 mindennapos tan-köteleseink közül találunk 100 fiut-leányt, a kire a jószívek anyagi gondoskodása feltétlenül ráférne, sőt szükséges lenne. E száz növendéknek egy központi iskolában való ellátása és nevelése bár fáradságos és költségre kerülne, mégis megközelítőleg sem róna olyan terheket, melynek hordozását e város minden nemesen érző adófizető polgára készségesen el ne vállalná. Hisz a költség tulajdonképen csak előleg volna, melyet egy pár év elteltével magok a segélyezették térítenének meg, mint állandóan letelepedett szorgalmas iparosok, varrónők, tisztességtudó napszamosok, egyszóval jó kézimunkások s így új adózó polgárok.

Jelenleg a felserdült és felnőtt korban fordítanak a helységek, s így városunk is mindkét nembeli gyermekekből fejlődő alakok toloncolására, rendőri felügyelet alá való helyezésére, börtönözésére tetemes összegeket, ami soha, semmiféle alakban meg nem térül, míg ha e költségeknek legalább egy részét gyermekeikben jó-nevelésük és tanításuk eszközeinek megszerzésére fordították volna, határozottan állítom, hogy annak jó nagy része kamatostól együtt megtérülne, s a mi fő nyereség egy-egy hasznos, munkás és tisztességtudó polgárembert nyerne édes magyar hazánk.

Midőn tehát jelen alkalommal szegény növendékeink részére pillanatnyi segítségért esedezem nagyközönségünkhöz, jövőben az elhagyott seregnek idejekorán való felruházását, az elemi iskola fölépítése alkalmával a napközi otthon szeszvevését és a kézi munkára való nevelés eszméjének megvalósítását ajánlom iskolaszékünknek, a nagybecsű, jóakaratu meleg figyelmébe!

Gyerkos Mihály,
el. isk. h. igazgató.

Egyházi élet

Nyilvános köszönet. A magyaros ev. ref. egyházközség templomépítési alapjára adakoztak: Gróf Tisza István, m. kir. miniszterelnök 50, Gönczy Lajos ev. ref. kollegiumi igazgató gyűjtése 75.40 K; ehhez adtak: Kovács Dániel 7, Gönczy Lajos 1, Bodolla Gábor 7, Félégyházi Antal 7, Fejes Áron 7, Varga Dezső 7, Gáll Jenő 0.40, Szabó Árpád 7, Nagy Elemér 7, Ilyés István 7, Szabó András 7, Solymossy Andre 5, összesen: 65.40 koronát. Fogadják a nemes szívű adakozók az ev. ref. egyházközség hálás köszönetét. Magyaros, 1904. december 7-én. Rozsonday István egy. jegyző.

Különfélék.

— A „Szekely-Udvarhely” karácsoni Almanachja. Lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala m. t. olvasóközönségünk tíz éves támogatását némiképp meghálálni óhajtván, elhatározta, hogy karácsonkor minden egyes előfizetőnek Almanachot küld ajándékkul. Ezen Almanach 8-ad réttü, 6-7 ivnyi terjedelmű, finom papírra nyomtatott mű lesz, Margitai Tivadar festőművész címlapjával. — Tartalmazni fogja az 1905. esztendő teljes naptárát, az év illusztrált történetét, valamint prózai és verses dolgozatokat: Krudy Gyula, Sas Ede, Heltai Jenő, Kemény Simon, Nádas Béla, Farkas Imre, Földes Imre, Köhalmi Béla, Pallos Árpád és Szilágyi Ferencről. — A tartalmas és igen csinos kiállítású Almanach karácsoni számunkkal egy idejűleg kerül szétküldésre s megkapják mindazon előfizetőink, kik ezévre előfizettek vagy folyó hó 20-ikáig esetleges hátralékaikat kiegyenlítették. — Együttal arról is értesíteni kívánjuk m. t. olvasóinkat, hogy a karácsonra hirdett

Emlék-Albumot 1905. évi husvétkor fogjuk szintén ajándékkul megküldeni jövő évi előfizetőinknek. — Az Emlék-Album számára tehát ismét megnyitjuk a tért m. t. olvasóink és munkatársaink előtt s dolgozataikat tisztelettel kérjük, — továbbra is elfogadjuk. Különösen szeretnők, ha minden egyes olvasónk és munkatársunk írja az Emlék-Albumba néhány sort. Ezért is kérjük tehát nagybecsű támogatásukat.

— A magyar országgyűlés képviselőháza e hó 13-án soha nem látott jeleneteknek színhelye volt. Az ellenzéki képviselők a ragyogó ülésterem fényes butorzatát romhalmazzá törték-zúzták, a mely közül sebesült emberek vándoroltak ki a folyosóra, akiknek vérzését a segítségül hívott mentők kötötték be. Szűk terünk nem engedi, hogy bővebben foglalkozzunk ezzel a világesemények között páratlan dologgal s így csupán a napilapokra utalunk, amelyek hasábszámra írják meg a képviselőházban történeteket. — A szerdai napról érkezett távirati értesítés szerint — a képviselőház ülése teljes csendben folyt le. Felolvasták a királyi kéziratot, megállapították a mai ülés napirendjét és ezzel az ülés véget ért.

— Számonkérőszék. Kishalmágyi Hollak y Arthur, vármegyéni főispánja e napokban számonkérőszéket tartott. Ez alkalommal behatóan megvizsgálta a vármegye alispáni hivatalát és a központi árvászek ügykezelését. Az alispáni irodában tapasztalt rend és pontosság fölött megelégedését és elismerését nyilvánította. Azonban az árvászeknél egyes hiányokat tapasztalt, amelyek bizonyára nem a valóban lelkiismeretes munkálkodók hibájából eredtek s hisszük és reméljük is, hogy azok rövid időn belül helyre-pótolhatók, ha mindenki kötelességét egyenlő akarattal és ámbicióval megteszi.

— Az udvarhelymegyei szabadelvű párt tegnap délután népes gyűlést tartott a vármegyei ház kistermében. A közgyűlés megnyitása előtt Hollak y Arthur főispán kijelentette, hogy Daniel Gábor dr. elnök Budapesten van elfoglalva, Jung-Cseke Lajos alelnököt baleset érte és Dr. Mezey Ödön a párt kötelekeiből kilépett s így a közgyűlés vezetésére alelnököt szükséges választani. Egyhangulag Menyhárt András nyug. ev. ref. esperest választották meg, aki a belé helyezett bizalmat köszönettel fogadta s ígéretet tett, hogy tőle telhetőleg mindent elkövet a párt érdekében. Daniel Lajos indítványára az elnökség által a miniszterelnökhöz intézett üdvözlőt utólagosan helyeslő tudomásul vette a közgyűlés. Dr. Török Albert a végrehajtó bizottság bizalmi javaslatában foglaltakat tuhaladott álláspontnak tekinti és napirendről való levételét látja szükségesnek. Erre Hollak y főispán, Dr. Valentsik tiszti főjegyző szólalt fel s ez utóbbi a javaslatot felolvasta a változott helyzet szerinti módosítással együtt. Majd Dr. Solymossy Lajos, Daniel Károly és Hollak y főispán felszólalása után teljes egészében magáéva tette a közgyűlés a javaslatot és Dr. Török Albert ny. főispán is elfogadta azt. — Végül kimondották, hogy a mai törvényhatósági közgyűlésen névszerinti szavazással fogják a javaslatot határozatra emelni. Majd a törv.-hatósági közgyűlés szónokait kijelölve, Hollak y főispán meleg köszönetet mondott az igen tekintélyes számban megjelent tagoknak és Menyhárt alelnök este háromnegyed öt órakor a közgyűlést berekesztette.

— Iskolalátogatás. Parajdi levelezőnk értesítése szerint — Emb er János kir. tanfelügyelő minap meglátogatta a parajdi állami iskolát. Minden egyes osztályban egy-egy félórát töltött s mindenütt megelégedését nyilvánította az eddig elért eredmények felett. Ezek elvégezése után tan-tületli értekezletre hívta össze az iskola hat tan-titóját, mely alkalommal úgy paedagogiai, mint didaktikai szempontból nagy tudású reális és értékes tanácsadásaival tett hivatásos szolgálatot. A nyert impressziók folytán azt a nemes ígéretet is megtette, hogy a parajdi állami iskolát minél rövidebb idő alatt állami kisdudóvódával fogja egy-bekapcsolni, sőt egy állami polgári iskola felállít-sát is kilátásba helyezte.

— Választmányi ülés. Vármegyéni Gazdasági Egyesületének választmánya folyó hó 13-án Hollak y Arthur főispán vezetése alatt tartotta meg ülését, melynek legtöbb pontját a közgyűlés elé került tárgyak képezték. A jövő évi munkaprogramm és költségvetési előirányzat megállapítása után a következő 12 választmányi tag sorsoltatott ki: Balási Sándor, Koncz Ármán, Ugron Zoltán, Dr. Török Albert, Ajtai János, ifj. Simó János, Sperker Ferenc, Pálffy Dénes, Szöllösi Samu, Dr. Demeter Lőrinc és Fás Gyula. Majd egyes kérvényeket intéztek el, melyekkel fizetési halasztásokat engedélyeztek. Udvarhelyvármegye alispánjának 9143. számú átiratára a fenyédi gazdakörnek montefuni állattenyésztési szövetkezet engedélyezését javasolta a választmány. Daniel Lajos lótenyészbizottsági elnök kérése folytán pedig a föld-mivelésügyi miniszterhez feliratot intéztek csikó-legelő létesítése tárgyában. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

— Fogyasztási szövetkezet. Nagy- és Kis-galambfalva Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet céggel Nagygalambfalva székhellyel a Hangya központ kiküldötte jelenlétében e napokban 130 taggal megalakult a szövetkezet. A tagok 1800 K üzletreszt jegyeztek. A fogyasztási szövetkezet elnökének és könyvelőnek: Beke Albert igazgatótanítót, helyettes elnöknek Kádár Dénes ev. ref. lelkészt, pénztárnoknak Tót Ferencet választották meg egyhangulag. Míg a felügyelő bizottság elnöke Adam Dénes körjegyző, jegyző Száva Mihály tanító lett. — Ugy értesülünk, hogy Felső-sófalván is megalakult Meskó Pál központi kiküldött részvételével a fogyasztási és értékesítő szövetkezet Hetszer Kálmán elnöklete alatt.

— Népgyűlés. Székelyudvarhely város polgársága e hó 11-én d. e. 10 órakor a Budapest-szálló színháztermében „títakozó népgyűlést” tartott, melyen gróf Zichy Jenő és Bartha Miklós országgyűlési képviselők is résztvettek. A képviselőket reggel a vasutnál Dr. Kovácsy Albert ügyvéd üdvözlötte az összesereglett közönség élén. Azután eljenzések között vonultak be a vendégek a városba. Tíz óra előtt már gyülekezett a közönség egy helyből, mint a közeli falukból s mire a gyűlés megnyílt, zsutolásig tömve volt a tágas színházterem érdeklődőkkel. Elsőnek Dr. Gyarmathy Dezső szólt s megalakították a gyűlés tisztviselői karát. Ezután Vajda Ferenc elnök megnyitotta a gyűlést és Dr. Pál Ernő ügyvéd határozati javaslatot terjesztett be. Majd gróf Zichy Jenő és Bartha Miklós képviselők szóltak s különösen ez utóbbi valósággal lebilincselte ekesen, költői lendülettel előadott beszédével a hallgatóságot. Végül Deák Miklós szentmihályi unitárius pap mondott hatásos beszédet és az elnök enunciólta a határozati javaslatot. Dr. Kovácsy Albert indítványára pedig az egyesült ellenzék üdvözlöttek és azután Vajda elnök a népgyűlést berekesztette. A gyűlés hazafias énekkel kezdődött és nyert befejezést. Délben a Budapest-szállóban, mintegy 125 teritékes közebéd volt, mely után a képviselőik zeneszó mellett, a helybeli ipartársulatok lobogói alatt összesereglett közönségtől kísérve, a délutáni vonattal elutaztak.

— Tea-estély. A jótékony nőegyesület szombaton megtartotta igen szépen sikerült tea-estélyét, mely egy erkölcsileg, mint anyagilag bátran sorozható az eddigiekhez.

— Vármegyéni közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését kishalmágyi Hollak y Arthur főispán elnöklete alatt tegnap délelőtt tartotta meg a tagok szépszámban történt részvételével.

— Tenyészállat vásárlás. A községi gazdaköröket, községi jegyzőket és állattulajdonosokat figyelmeztetjük, hogy a f. hó 18-án Székelyudvarhelyen beálló szarvasmarha vásáron a székelyföldi miniszteri kirendeltség nagyobb mérvű magyar erdélyi fajta tenyésztésben bevásárlást eszközöl székely gazdak között való kedvezményes kiosztás végett. Megjelenik a miniszteri kirendeltség csikó-vármegyei megbízottja Kiss Ernő királyi főerdész és az udvarhelyvármegyei megbízott Dorner Béla királyi gazd. intéző is. A bevásárolni

szándékolt tehenek száma mintegy 150 drb. Azon gazdák tehát, kik jó minőségű tenyésztőheneiket eladni szándékoznak, okosan teszik, ha ezen alkalmat fölhasználják. A vásár első napján a csikmegei, a második napon az udvarhelymegyei gazdák részére történik vásárlás.

— **Vádirítvány.** A marosvásárhelyi kir. főügyészség a csödbejutott Székelyegyleti első takarékpénztár igazgatósága ellen család és vétkes bukás vétsége, a felügyelő bizottság ellen pedig vétkes bukás vétsége miatt indítványozta a vád alá helyezést.

— **Dal- és táncestélyt** rendez városunkban e hó 17-én (vasárnap) Tamás János okl. táncitanító és népénekas a polgári önképzőkör nagytérben igen változatos műsorral, mely után két-vókot táncol Kovács Erzsikével. Belépti-díj 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor. A zenét Kónya Sándor zenekara szolgáltatja.

— **Villamvilágításunk ügye** ismét képviselőtestületi tárgyalás alá kerül e hó folyamán; mivel a Ganz és Társa gépgyár részvénytársaság a szerződésileg kikötött 3 éves felelősséget munkálataiért elfogadni nem hajlandó. — Jó lenne ezt az alkalmat felhasználni és nyilvános árlejtést hirdetni, mert a város közönségének nincs heverő pénze, hanem pótdoból kell fedezzk a 300.000 koronás kölcsön törlesztését és kamatait s ilyen körülmények között 30-40.000 korona kevesebb kiadás is jelentékeny összeg. A tanács az egyéves felelősség elfogadását szándékozik ajánlani aképviseletestületnek. Semmivel sem indokolható, hogy csupán egyetlen gyárral álljon szóba városunk ily nagy befektetést igénylő vállalatnál, mikor más hazai gyárak véleményét és költségvetését is módjában áll megtekinteni. Bármily nagy bizalommal ragaszkodjék bárki a Ganz gyár ajánlatához, azért sokkal általánosabb megnyugvást keltene, ha a törvényben is megkivánt versenytárgyalást nem mellőzné a képviselő-testület. — Aztán a villamvilágítási telep felülvizsgálatát hiába akarják az államépítészeti hivatal nyakába varrni, mert — bár a maga körében hivatása teljes magaslatán áll — az nem tartozik a különben nagyrabecsült hivatal szakkörébe. Neveltséges erőlködés tehát egyetlen dologhoz: görcsösen ragaszkodni és a mindenáron való keresztülvitel erőszakolni. — Különb reméljük, hogy a képviselőtestület szó-lásra bátor elemei nem fogják jövőre magukat befolyásoltatni s ezen fontos kérdés közmegegyezésre nyer elintéztést.

— **Portómentesség.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 74, 928-904. sz. rendelete értelmében a vármegye székhelyén levő kir. állampénztárba (adóhivatalba), a jegyzői fizetési alapra küldött járulékok portómentesek, ha „Vármegyei adópénz portómentes” záradékkal van ellátva a postautalvány. A postatakarékpénztári befizetési lapokon az összegekre vonatkozó írásbeli közlemények, szintén a díj alól mentesek.

— **Karácsoni és új-évi ajándékot senki se vásároljon addig,** amíg Betegh Pál könyv-, papír-, iró- és rajzszere, zeneműkereskedésében a most érkezett rendkívül dús választékú finom dobozos levélpapírokat, képes és mesés dísz könyveket, ifjúsági iratokat, valamint bárki részére legalkalmasabb ajándéktárgyakat meg nem tekinti. A magyar és külföldi irodalom legjelesebb műveiből nagy raktár áll rendelkezésre. A Szent-István-Társulat kiadványaiból teljes raktárt rendezett be. A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent „Családi Regénytár” és „A magyar nép könyvtára” összes kötetei is raktáron vannak. Főszóly helyez az irodalom kiváló műveire s így minden szülő nyugodtan adhatja gyermekei kezébe az itt vásárolt könyveket. Fényképek és képes levelező-lap, valamint emlék-albumok díszes sorozata van raktáron.

— **A korai burgonyafélések** sohasem adnak olyan termést, mint a közepes, vagy később érő félések s a korai burgonyáért fizetett magasabb árban ritka esetben fizetik meg azon terméskülönbséget, a mi a korai vagy közepesen később érő burgonyák között van. Ez természetesen a nagyobb arányú, vagyis szántóföldi termelésre vonatkozik, mert kerti ágyakban, a hol lehetséges az öntözés is, vagy a hol a nagyobb korai burgonya után még egyéb növényeket is termelhetünk, a számitás egészen másként áll. Étekezési célokra szántóföldön csak sárga husu fajták termelése ajánlható, mert ugy a budapesti, mint a bécsi piacon ezek a legkeresettebbek s ezeket fizetik legjobban. Erre a célra nagyon ajánlható

a Pannonia sárga kifli burgonya, a melyet Bécsben igen magas áron fizetnek. Igaz, hogy korán érő és keveset termő de a bajon megfelelő műtrágyák alkalmazásával lehet segíteni, mert ára oly magas, hogy a műtrágyák alkalmazását is bőségesen meghálálja.

— **Emléket az agyagfalvi réten!** Az agyagfalvi réten felállítandó székely-emlék javára, a postaköltség levonásával a segesvári Kaszinó küldött 4 korona 96 fillért, ezt hozzáadva a már korábban begyűlt 5191 korona 16 fillérhez, az alap összege tesz jelenleg 5396 korona 12 fillért. Fogadja a nemes szívű Kaszinó hazafias adományáért e helyen is a végrehajtóbizottság hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1904. dec. hó 10. F e r e n t z i János, végh. biz. pénztárnok.

— **Névjegyeket** a küszöbön levő új-év alkalmából legcélszerűbb már most megrendelni. Legnagyobb választék, legdivatosabb minták: Betegh Pál könyvnyomdájában található, ahol megfelelő borítékokból is nagy raktár áll a m. t. közönség rendelkezésére.

— **„Erdővidéki Vadvirágok”** cím alatt Prázmáry István iparos, népköltő, egy kötet verset szándékozik kiadni Baróthón s erre előfizetést hirdet. Benedek Elek székely-írónk nézte át a kötetet és ír hozzá előszót. A verskötet 112 oldalra van tervezve és ára 1 K lesz, melyet a könyv megküldése után kell fizetni. Megrendelések szerző címére intézendők Baróthra.

— **Rejtönyvilág** Ez a czime az „Érdekes Könyvtár”, a világ e legolcsóbb folyóirata állandó ingyenes rejtönyv-mellékletének, mely azért egyedül a maga nemében, mert minden egyes megfőtjét, kivétel nélkül, könyvjutalomban részesíti. — Az „Érdekes Könyvtár” ettől eltekintve állandóan 64 oldalon jelenik meg, közölve a legkiválóbb hazai és külföldi írók (Mikszáth Kálmán, Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Tóth Béla, Beniczkyne Bajza Lenke stb.) legkiválóbb elbeszéléseit és novelláit. A lap előfizetési ára mesésen olcsó: egész évre 2 korona, félévre 1 korona, — mely összeg az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatalába, (Budapest, V. Kálmán-utca 2.) küldendő; ugyanonnan kérhető ingyen mutatványfüzet is. — A tanuló ifjúság részére nem is képzelhető szebb és olcsóbb karácsoni ajándék, mint egy egész évi előfizetés az „Érdekes Könyvtár”-ra!

Közgazdaság.

Az élelmi cikkek nagybanai árai a budapesti központi vásárcsarnokban.

A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése a „Székely Udvarhely” számára 1904. dec. 13.

Bár a beállott enyhébb időjárás kedvezőtlenül hatott a vágott húsfélék felhozatalára, egészben véve a forgalom elég élénknek mondható. A karácsoni ünnepek előtt fokozott kereslet várható szépen kezelt tisztított hizott baromfiban, nevezetesen a vágott hizott kappan és pulyka iránt rendesen nagy az érdeklődés. — Füstölt hússal keresett cikk ilyenkor, nemkülönben a válogatott szép alma, körte, dió. — Vaj szilárd irányzatot követ, a jegyzések magasak. — Burgonya, különösen a rózsafaj, keresett cikk. Vereshagyma emelkedőben. — Tojásáraink a közeli ünnepekre való tekintettel, az enyhébb időjárás mellett is megtartották eddigi nívójukat.

Mai árak:

Husneműk: marhahús 72-112 korona, helybeli borjúhús 83-112 korona, vidéki borjúhús 72-100 korona, sertéshús 80-100 korona, szalonna friss 1.30-1.50 korona, szalonna, sózott 1.40-1.60 korona, szalonna, füstölt 1.50-1.60 korona, szalonna, olvasztani való 1.28-0. korona, hárj 1.30-1.52 korona, sertésszár 1.32-1.50 korona. Malac, szopós 610 0-0 K drb.-kint, 610tt 1.20-1.80 K kilónként.

Füstölt hús (vidéki) kilogrammjára 1.20-1.60 korona, hazai sonka 1.60-1.80 korona, szalámi 2.—2.40 korona, nyári 0.—

Vad: nyul darabja 2.—2.40 korona, fogoly 1.—1.20 korona, fácán 2.80-3.—korona, stülő 1.20-1.60 korona darabonként. Vad-disznó — fillér, őz hús — korona, szarvas és dápvad 64-70 fillér kilogrammonként. Fenyvesmadár darabja 3.—korona. Öz 1.30-1.40 korona.

Baromfi-félék: élő tyúk 2.20-3.—korona, rántani való csirke 1.—1.30 korona, sütni való csirke 1.40-2.—korona, kacsa, sovány 2.—2.80 korona, hizott 3.50-4.—korona, lud, hizott 10.—11 korona, pulyka, sovány 4.—4.50 korona, hizott 8.—10.—korona páronként. Idei liba darabja 0.—0.—korona, idei kacsa darabja 0.—0.—korona.

Vágott hizott liba 0.90-1.10 korona, vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1.20-1.30 korona kilogrammonként.

Tejvájs: (centrifugál) 2.50-2.60 korona, főzővaj 1.80-2.—korona kilogrammonként. Tehéntúró kilogrammjára 20-28 fillér.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.—9.—korona, rózsá 7.—8.—korona, fehér 4.—5.—korona száz méterezésanként. Hagyma 50 kl. zsákokban zsákkal együtt 22-24 K m. Makói érett 14-16 K. Sárga répa 0.—K. Petrezselyem — K. Zöld bab m. — K. Zöld paprika 100 darab 0.—0.—K. Idei fejes káposzta 100 drb 4-12 korona. Kalarabé — K 100 darabonként. Torma — fillér darabonként. Paradicsom — korona.

Gyümölcsfélék: Szőlő hasselas kl. 60-80, bor-szőlő — f.

Alma, válogatott, elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathan, Török-bálint stb.) 30-50 korona, másodrendű alma 24-30 korona, harmadrendű apró áru 10.-16 korona métermázsánként. Körte, elsőrendű 60-90 korona, másod. 30-40 Kmm. Ringló befőzni való 0-0 K. Mogyoró — K, dió — korona métermázsánként. Aszalt szilva — korona. Szilva: — korona métermázsánként. Földi eper 0.—0.—korona kilója. Sárga dinnye 100 drb — K. Görögdinnye 100 drb — korona. Őszi barack befőzni való — korona.

Déligyümölcs (gondosan átsomagolva, vidékre is ad rak-tárunk): Citrom 300-as 0.—0.—korona, 360-as — korona, narancs 160-as — korona, 200-as — korona, 200-as 0.—0.—korona, 300-as — korona, 360-as — korona, 300-as — korona, vérhéli 160-as — korona, 200-as — korona, 300-as — korona, 300-as — ko-rona, mandarin 80-as — korona, 100-as — korona. Kosáráru — fillér kilogrammonként.

Méz: pergett akác 0.90-1.00 korona, hárs 0.86-0.90 korona. kilogrammonként, szárított gomba 4.00-0 korona kgkint. Mák (kék) — fillér kilónként. Sajtok: Romadour 25 és 50 dekás téglákban 1.40-1.50 fillér, grói 1.40-0.—korona, juhsajt 0.—korona ementáli 0.—korona, trappista 1.60 korona kilogrammonként.

Tojás: Bácskai 90-100 korona, erdélyi apróbb áru 92-94 korona ládánként (1440 drb.), apadt — korona. Meszes 72-80 korona.

Szerkesztői üzenetek.

— z — a. Hogy „A székely néphez” című vezető cikelyünk a falusi olvasó- és ifjúsági estélyeken széleskörben s nagy tetszéssel olvassák, igen örvendünk. Főcélunk mindig az volt, hogy népünk életében jó irányú és lelkiismeretes tanácsokkal szolgáljunk.

I. L. J. S.-r. Manapság a legelső követelmény az eredetiség. Az utánzás — akár milyen nagy író nyomdokán akar is haladni valaki — még ha sikerül is: értéktelen. Hát ha aztán nem is sikerül, mint az ön esetében? A szenvedélyek ilyenforma festéséhez legalább is sokkal nagyobb gyakorlat kell. Nagyon gyengén, homályosan megrajzolt alakok. Nem közölhető.

L. I. S — k. Némi tehetséget fel lehet benne fedezni. De csakis azt. Ezuttal igen nagy fába vágta a fejszéjét. Miért nem próbálkozik inkább kisebbekkel. Tartalom van benne, bár nem új; menete döcögős, vannak benne kétségbeesítő sorok és ijesztő rímek, egyszóval: nem közölhető.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

25 éves gazdatiszt állást keres, ki szülőkezelését is érti. Bővebbet H.-Jánosfalva községi bírónál.

Marhahús a legjobb és friss minőségben kilója I. o. 36 kr, II. o. leves-hus 32 kr **Balássy Ignác** mészáros és hentesnél Székelyudvarhely, Kosuth-utca 14., a hol naponta friss virsli, kolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, lengyel kolbász, szafaladé, sonka és füstölt-hus szintén mérsékelt árban kapható. Borju- és sertéshus ugyanott.

Karácsoni és új-évi ajándéktárgyak

— csak felnőttek részére — dús választékban, leszállított áron; karácson-fadíszek, valamint az ünnepekre egész friss mindennemű fűszerárak a legtisztább kezeléssel; a híres debreczeni és kikindai lisztek; valódi angol, Jamaikai és belföldi rumok, legjobb minőségű teák (kanna-jeggyel) és friss teasütemények; ugyszintén üveg, porcellán edények és szervizek; háztartási cikkek, étkező eszközök, tükrök; függő, asztali és fali lámpák rendkívül nagy választékban, leszállított árak mellett kaphatók **Szentpétery Gergely** kereskedésében Székelyudvarhely.

**Baróthi
múmalom**

lisztörleményeit a helybeli piacon üzletembe beveztem. Miért is ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe és próbamegrendelésével meggyőződést szerezni ezen lisztek jóságáról és versenyképességéről.

Árak:

Kalácsliszt 0-ás	1 kgr. 16 kr.
I. rendű szép kenyérliszt	14 kr.
II. rendű szép kenyérliszt	12 kr.
Szitált rozsliszt	11 kr.

Kiváló tisztelettel:
STERBA ÖDÖN.

